

บทความวิชาการเกษตรเผยแพร่ทางสถานีวิทยุกระจายเสียง

ฝ่ายวิทยุการเกษตร สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โทร. 02-5798511 โทรสาร 02-5793927

เรียบเรียงโดย นางสาวรพีพรรณ จันทิ่ง

รายการเศรษฐกิจการเกษตรเพื่อเกษตรกร

เรื่อง สศท.1 เผยแนวทางการเพิ่มมูลค่า ‘ฟางข้าว’ วัสดุเหลือใช้จากนาข้าวพื้นที่ 4 จังหวัดภาคเหนือ

ขับเคลื่อนตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG

ออกอากาศ วันพุธที่ 13 พฤศจิกายน 2567

สวัสดีค่ะ คุณผู้ฟังขอต้อนรับเข้าสู่รายการเศรษฐกิจการเกษตรเพื่อเกษตรกร ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตร ในระบบ เอ.เอ็ม ความถี่ 1,386 กิโลเฮิร์ต เวลา 06.30 – 07.00 น. สำหรับรายการเศรษฐกิจการเกษตรเพื่อเกษตรกรในวันนี้นำเสนอข่าวสารความเคลื่อนไหว เรื่อง สศท.1 เผยแนวทางการเพิ่มมูลค่า ‘ฟางข้าว’ วัสดุเหลือใช้จากนาข้าวพื้นที่ 4 จังหวัดภาคเหนือ ขับเคลื่อนตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG ขอเชิญติดตามรับฟังได้เลยค่ะ

นางกุลธิดา ศรีวิวัฒน์ รักษาการผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 เชียงใหม่ (สศท.1) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) เปิดเผยว่า ประเทศไทยมีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจรัฐบาลจึงเล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาประเทศควบคู่ไปกับการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio Circular Green Economy: BCG) พ.ศ. 2564 – 2570 โดยสนับสนุนการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาแปรรูปเพิ่มมูลค่านำไปสู่การลดปริมาณของเสียและฟื้นฟูแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ

สำหรับฟางข้าว นับเป็นวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเกิดจากพื้นที่เพาะปลูกข้าวหลังจากที่มีการเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวของเกษตรกร ซึ่งมีปริมาณค่อนข้างมากสามารถนำไปใช้ประโยชน์หรือเพิ่มมูลค่าได้ ดังนั้น สศท.1 จึงได้ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร กรณีศึกษาฟางข้าว ปี 2566 ในพื้นที่ 4 จังหวัดภาคเหนือ ได้แก่ เชียงใหม่ ลำปาง เชียงราย และพะเยา พบว่า ในพื้นที่ 4 จังหวัดภาคเหนือ มีปริมาณฟางข้าวรวม 1.31 ล้านตัน ซึ่งจากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 188 ราย ประกอบด้วย เกษตรกรที่มีการบริหารจัดการฟางข้าวจำนวน 148 ราย ผู้ประกอบการแปรรูป/ผู้รวบรวมฟางข้าว จำนวน 20 ราย และผู้ใช้ประโยชน์จากฟางข้าว จำนวน 20 ราย ได้มีการบริหารจัดการใช้ประโยชน์ และเพิ่มมูลค่าจากฟางข้าวของพื้นที่ 4 จังหวัด ดังนี้ **เกษตรกรที่มีการบริหารจัดการฟางข้าว** ส่วนใหญ่ขายแบบเหมาไร่ มีปริมาณฟางก้อนที่ผลิต ได้เฉลี่ย 20 ก้อน/ไร่ มีต้นทุนค่าใช้บริการเครื่องอัดฟางข้าวเฉลี่ย 12.99 บาท/ก้อน จำหน่ายได้ราคาเฉลี่ย 29.95 บาท/ก้อน ได้ผลตอบแทนเฉลี่ยสุทธิ (กำไร) 16.96 บาท/ก้อน หรือ 339.20 บาท/ไร่ **กลุ่มผู้ประกอบการแปรรูป/ผู้รวบรวมฟางข้าว** ผลิตฟางอัดก้อนได้เฉลี่ย 20 ก้อน/ไร่ มีต้นทุนค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการฟางข้าวอัดก้อนเฉลี่ย 11.90 บาท/ก้อน จำหน่ายฟางข้าวอัดก้อนได้ราคาเฉลี่ย 34.18 บาท/ก้อน ได้ผลตอบแทนเฉลี่ยสุทธิ (กำไร)

22.28 บาท/ก้อน หรือ 445.60 บาท/ไร่ และผู้ใช้ประโยชน์จากฟางข้าว ได้แก่ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม มีค่าใช้จ่ายค่าอาหารลดลง 10 บาท/ตัว/วัน เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม มีค่าใช้จ่ายค่าอาหารลดลง 63.87 บาท/ตัว/วัน เกษตรกรผู้ปลูกผัก นำไปใช้เป็นปุ๋ยหมักแทนการใช้ปุ๋ยเคมีในแปลงพืชผัก มีค่าใช้จ่ายค่าปุ๋ยลดลง 1,200 บาท/ไร่/รอบการผลิต เกษตรกรผู้ปลูกผัก นำไปใช้เป็นวัสดุคลุมแปลงพืชผักทดแทนพลาสติก มีค่าใช้จ่ายค่าวัสดุคลุมดินลดลง 320 บาท/ไร่/รอบการผลิต เกษตรกรผู้เพาะเห็ด นำไปใช้เป็นวัสดุในการเพาะเห็ดทดแทนขี้เลื่อย มีค่าใช้จ่ายวัสดุดิบลดลง 10.67 บาท/ก้อน และ เกษตรกรผู้เลี้ยงปลา นำไปใช้เป็นอาหารในการเลี้ยงปลาแทนการให้อาหารสำเร็จรูป มีค่าใช้จ่ายอาหารปลาลดลง 3,880 บาท/รุ่น

ด้านแนวทางการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้จากฟางข้าว ในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้กำหนด 9 กลยุทธ์สำคัญ ได้แก่ 1) ส่งเสริมการสร้างความตระหนักจากการไม่ใช้ประโยชน์จากฟางข้าว 2) สร้างการเชื่อมโยงผู้ผลิตและผู้ใช้ประโยชน์จากฟางข้าว 3) จัดการวัสดุเหลือใช้ในนาข้าวอย่างเป็นระบบ/ครบวงจร 4) ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่มีประสิทธิภาพครอบคลุมทุกมิติ 5) สนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ เพื่อการพัฒนากระบวนการจัดการฟางข้าว 6) พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์ 7) เสริมสร้างความรู้ให้เกษตรกรในทุกมิติ 8) พัฒนาและปรับปรุงคุณภาพสินค้าฟางข้าวสำหรับตลาดอาหารสัตว์ และ 9) สนับสนุนเครื่องจักร เทคโนโลยี/นวัตกรรมใหม่ ๆ ในการบริหารจัดการฟางข้าว

อย่างไรก็ตาม การบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้จากฟางข้าวให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ควรสร้างและพัฒนาช่องทางการเชื่อมโยงการรับรู้ข้อมูลข่าวสารความต้องการของตลาดระหว่างเกษตรกร ผู้รวบรวม และผู้ใช้ประโยชน์ การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์แปรรูปให้มีความหลากหลายเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ควรผลักดันการจัดทำฐานข้อมูลของผู้ผลิต/ผู้จำหน่าย ผู้ใช้ประโยชน์จากฟางข้าว เพื่อให้เกิดเครือข่ายทางการค้าที่เข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการฟางข้าวให้เหมาะสมกับความต้องการใช้ของผู้ใช้ประโยชน์ ในส่วนของภาครัฐ ควรสร้างความตระหนักถึงผลกระทบของสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการเผาฟางข้าวและส่งเสริมการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์ให้แก่เกษตรกร โดยใช้เครื่องจักร เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทดแทนแรงงานคน รวมถึงการสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อลงทุนการพัฒนากระบวนการจัดการฟางข้าวเพื่อพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์เดิม หากท่านใดสนใจข้อมูลงานวิจัยการจัดการโซ่อุปทาน และแนวทางการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ศึกษาศึกษาฟางข้าว ปี 2566 สามารถสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ สศท.1 โทร 0 5312 1318 หรืออีเมล zone1@oae.go.th

ราคาที่เกษตรกรขายได้ทั้งประเทศ

ข้าว

ข้าวเปลือกเจ้าหอมมะลินาปี เฉลี่ยตันละ 15,298 บาท สัปดาห์ก่อน 15,610 บาท

ข้าวเปลือกความชื้น 15% เฉลี่ยตันละ 9,378 บาท สัปดาห์ก่อน 9,406 บาท

ข้าวโพด

ข้าวโพดความชื้นไม่เกิน 14.5 % สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 8.28 บาท ราคาทรงตัวจากสัปดาห์ก่อน

ข้าวโพดความชื้นเกิน 14.5 % สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 6.35 บาท สัปดาห์ก่อน 6.33 บาท

ถั่วเหลือง

ถั่วเหลืองชนิดคละ สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 17.00 บาท ราคาทรงตัวจากสัปดาห์ก่อน

ถั่วลิสง

ถั่วลิสงทั้งเปลือกแห้ง สัปดาห์นี้ไม่มีราคา

ถั่วลิสงทั้งเปลือกสด สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 32.95 บาท สัปดาห์ก่อน 33.80 บาท

ถั่วเขียว

ถั่วเขียวผิวมันเมล็ดใหญ่ชนิดคละ สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 30.00 บาท ราคาทรงตัวจากสัปดาห์ก่อน

ถั่วเขียวผิวเมล็ดเล็กคละ สัปดาห์นี้ไม่มีรายงานราคา

ปาล์มน้ำมัน

ผลปาล์มทั้งทะลาย สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 8.64 บาท สัปดาห์ก่อน 8.39 บาท

มันสำปะหลัง

หัวมันสำปะหลังสด สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 2.04 บาท สัปดาห์ก่อน 2.01 บาท

มันเส้น

มันเส้น สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 5.73 บาท ราคาทรงตัวจากสัปดาห์ก่อน

ไหม

เส้นไหมพื้นเมืองเกรด 1 สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 2,180 บาท สัปดาห์ก่อน 2,122 บาท

เส้นไหมพื้นเมืองเกรด 2 สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 1,634 บาท สัปดาห์ก่อน 1,697 บาท

เส้นไหมพื้นเมืองเกรด 3 สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 982 บาท ราคาทรงตัวจากสัปดาห์ก่อน

สับปะรด

สับปะรดโรงงาน สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก.ละ 11.92 บาท สัปดาห์ก่อน 12.14 บาท

สับปะรดบริโภค สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก.ละ 14.05 บาท สัปดาห์ก่อน 14.20 บาท

ยางพารา

ยางแผ่นดิบคุณภาพที่ 1 สัปดาห์นี้ไม่มีราคา

ยางแผ่นดิบคุณภาพที่ 2 สัปดาห์นี้ไม่มีราคา

ยางแผ่นดิบคุณภาพที่ 3 สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 66.40 บาท สัปดาห์ก่อน 72.47 บาท

ยางก้อนคละ สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 30.27 บาท สัปดาห์ก่อน 30.78 บาท

เศษยางคละ สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 27.51 บาท สัปดาห์ก่อน 28.45 บาท

น้ำยางสดคละ สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 60.53 บาท สัปดาห์ก่อน 67.06 บาท

ราคาสินค้าปศุสัตว์

สุกร

สุกรน้ำหนัก 100 ก.ก. ขึ้นไป สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 70.25 บาท สัปดาห์ก่อน 70.49 บาท

ไก่เนื้อ

ราคาเฉลี่ยทั้งประเทศ สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 40.67 บาท สัปดาห์ก่อน 40.61 บาท

ไข่ไก่

ราคาเฉลี่ยทั้งประเทศ สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ยร้อยฟองละ 372 บาท สัปดาห์ก่อน 375 บาท

ไข่เป็ด

ราคาเฉลี่ยทั้งประเทศ สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ยร้อยฟองละ 414 บาท สัปดาห์ก่อน 413 บาท

โคเนื้อ

ราคาเฉลี่ยทั้งประเทศ สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 79.64 บาท สัปดาห์ก่อน 79.41 บาท

กระบือ

ราคาเฉลี่ยทั้งประเทศ สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 58.04 บาท สัปดาห์ก่อน 57.08 บาท

ราคาสินค้าประมง

ปลาตุ๋นบึกอูย สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 64.78 บาท สัปดาห์ก่อน 63.91 บาท

ปลาช่อน สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 79.37 บาท สัปดาห์ก่อน 81.18 บาท

กุ้งขาวแวนนาไม สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 140.49 บาท ราคาทรงตัวจากสัปดาห์ก่อน

ปลาทุ สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 62.46 บาท สัปดาห์ก่อน 69.91 บาท

ปลาหมึกกระดอง สัปดาห์นี้ไม่มีราคา

ปลาเป็ด สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 9.07 บาท ราคาทรงตัวจากสัปดาห์ก่อน

ปลาป่น สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 29.00 บาท ราคาทรงตัวจากสัปดาห์ก่อน

จากกันวันนี้ฝากประชาสัมพันธ์ข่าวสารของศูนย์บริการร่วมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเปิดให้บริการข้อมูล/ข่าวสาร และรับเรื่องราวร้องทุกข์ ซึ่งเป็นจุดรับบริการที่รวมงานบริการหลายประเภท จากหลายหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไว้ด้วยกัน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการยื่นรับบริการต่าง ๆ ได้ที่จุดรับเรื่องเพียงจุดเดียว โดยเราให้บริการข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ เช่น ความรู้ด้านการเกษตร ข้อมูลสารสนเทศการเกษตร ข้อมูลข่าวสาร ด้านมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร ข้อมูลสารสนเทศทางการเงิน การบัญชี ของสหกรณ์และ กลุ่มเกษตรกร ข้อมูลรายงานการสรุปสถานการณ์น้ำรายวัน เป็นต้น โดยทุกท่านสามารถติดต่อได้หลายช่องทางที่

- Call Center 1170

- เว็บไซต์ www.moac.go.th/builder/service/

- อาคารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ชั้น 1 ถนนราชดำเนินนอก แขวงบ้านพานถม เขตพระนคร กรุงเทพฯ

10200 โทรศัพท์ : 0-2281-5955 หรือ 0-2281-5884

ขอขอบคุณ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 เชียงใหม่ เรื่อง สศท.1 เผยแนวทางการเพิ่มมูลค่า ‘ฟางข้าว’ วัสดุเหลือใช้จากนาข้าวพื้นที่ 4 จังหวัดภาคเหนือ ขับเคลื่อนตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG และสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร ราคาสินค้าเกษตรกรรมที่สำคัญประจำสัปดาห์ที่รายงานให้เราได้ทราบกันในสัปดาห์นี้ด้วยค่ะ และขอขอบคุณ เป็นอย่างยิ่ง สำหรับสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตรที่กรุณาเป็นสื่อกลางให้เราได้พบกัน ทุกสัปดาห์

สำหรับวันนี้เวลาของเราได้หมดลงแล้ว หากคุณผู้ฟังท่านใดต้องการ ติดต่อสอบถามข้อมูลด้านเศรษฐกิจการเกษตร สามารถติดต่อได้ที่ ส่วนปฏิบัติการข้อมูลการเกษตร ทางเบอร์โทรศัพท์ 0 2561 2870 หรือติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวได้ที่ เว็บไซต์ สศก. www.oae.go.th / Fanpage Facebook / Tiktok / X โดยพิมพ์หาชื่อ “เศรษฐกิจการเกษตรเพื่อประชาชน” เพียงเท่านี้คุณผู้ฟังก็สามารถติดตามข่าวสารด้านเศรษฐกิจการเกษตร ได้อย่างทันสถานการณ์ สำหรับวันนี้เวลาของรายการหมดแล้ว พบกันใหม่ในวันศุกร์ สวัสดีค่ะ